

Hemşirelik Birinci ve Dördüncü Sınıf Öğrencilerine Göre Hemşirelik İmajı

Nursing Image According to First and Fourth Year Nursing Students

Nilay ÇAKICI

ÖZ

Bu araştırma, hemşirelik birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerine göre hemşirelik imajını belirlemek amacıyla tanımlayıcı olarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın evrenini 2018- 2019 güz yarıyılında bir devlet üniversitesinin hemşirelik bölümü birinci ve son sınıfta öğrenim gören öğrencileri oluşturmuştur. Araştırmada herhangi bir örneklem seçim yöntemine gidilmeden, uygulamanın yapıldığı süreçte araştırmaya katılmayı kabul eden 137 öğrenciyle araştırma tamamlanmıştır. Veriler araştırmacı tarafından literatür doğrultusunda hazırlanan anket formu ve 'Hemşirelik İmajı Ölçeği (HIÖ)' ile toplanmıştır. Verilerin analizi SPSS 20 programında yapılmıştır. Veriler; tanımlayıcı istatistikler, t testi ve ANOVA testleriyle değerlendirilmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması 20.27±1.95, %78.1'i kadın, % 94.2'si bekâr, %80.3'ü il merkezinde yaşadığını belirtmişlerdir. Katılımcıların %53.3'ünü dördüncü sınıf öğrencileri oluşturmuştur. HIÖ'den alınan toplam puan ortalaması birinci sınıf öğrencilerinde 70.17±5.97, dördüncü sınıf öğrencilerinde 73.56±5.12 olarak bulunmuştur. Bu sonuç doğrultusunda hemşirelik eğitimi sürecinde hemşirelik imajı ile ilgili olumlu gelişmeler sağlandığı görülmektedir. Buna karşın hemşireliğin toplum içerisindeki imajının da geliştirilmesi için ileri çalışmaların planlanması onların danışmanlarının kendilerine rol modellik yapması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik, Öğrenci, Hemşirelik imajı

GİRİŞ VE AMAÇ

İmaj kavramı, bir kimsenin, bir topluluğun veya bir kurumun kendisi ile ilgili olarak başkalarında yaratmak istediği ya da bıraktığı izlenim olarak tanımlanmaktadır. Meslek imajı ise; bir grubun toplum tarafından değerlendirilmesi ve bu değerlerin yaygın biçimde kabul edilmesidir (1). Mesleklerin mevcut statüleri o meslek grubundaki insanların toplumdaki imajı ile yakından ilişkilidir (2). 1800'lü yıllardan beri hemşirelik mesleği, imajı ile ilgili sorunlarla mücadele etmek

ABSTRACT

This research was carried out as a descriptive in order to determine the image of nursing according to the first and fourth grade students of nursing. The research was completed with 137 students who agreed to participate in the study during the application without any sample selection method. The data were collected with the questionnaire form prepared by the researcher in line with the literature and the "Nursing Image Scale (SCQ)". The data were analyzed in SPSS 20 program. Data were evaluated with descriptive statistics, t test and ANOVA tests. The average age of the students participating in the study was 20.27 ± 1.95, 78.1% stated that they were women, 94.2% were single and 80.3% lived in the city center. Fourth grade students constituted 53.3 of the participants. The total score average obtained from the SCQ was found to be 70.17 ± 5.97 in first grade students and 73.56 ± 5.12 in fourth grade students. Based on the findings, by the education some development related to the nursing image were occurred. However in order to have understanding in development in nursing images in the society as well some further studies could be planned. Also It can be suggested that faculty members, their advisers can be role models in the development of the nursing image of the students.

Keywords: Nursing, Student, Nursing Image.

zorunda kalmış ve yıllarca üzerinde tartışılan ve imajın geliştirilmesi için çözüm yolları aranan bir konu haline gelmiştir (3). Literatürde hemşirelikle ilgili hem olumlu hem de olumsuz imajı olduğunu gösteren pek çok çalışma yer almaktadır (4-8). Geçmişten günümüze toplum tarafından hemşirelik mesleğine ilişkin yapılan genellemeler "hizmet eden melek", "cinsel obje olarak hemşire" ve "doktor yardımcısı" şeklindedir (3). Ancak hemşirelik birey, aile ve toplumun sağlığının korunması, geliştirilmesi ve hastalık durumunda iyileştirilmesinde önemli sorumlulukları olan bir meslektir (9,10). Bu mesleğin toplumda saygınlığını yükseltmek, iş kalitesini ve çalışan memnuniyetini arttırmak adına hemşirelik imajı üzerinde önemle

1. Arş.Gör. Dr., Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Semra ve Vefa Küçük Sağlık Yüksekokulu,
E-posta Adresi: nilay@nevsehir.edu.tr;
ORCID ID: 0000-0003-4169-6609

Gönderim Tarihi:06.04.2020 - Kabul Tarihi: 01.07.2021

durulması gereken bir konudur. Hemşirelerin kendi güçlerini algılama durumları ve toplumda kalıplaşmış hemşirelik algısı hemşireliğe ilişkin olumsuz imaja neden olabilmektedir. Profesyonel hemşirelik imajını geliştirmek hemşirelerin hem uygulamada hem eğitimde hem de araştırmalarda gücünü arttıracaktır (11,12). Bu sebeple hemşirelik eğitiminin kazanımlarından birisi de hemşirelik imajını olumlu yönde etkilemektir. Bu amaç doğrultusunda verilen eğitimin hemşirelik imajına etkisini değerlendirebilmek için hemşirelik mesleğine yeni başlayan ve hemşirelik son sınıf öğrencilerinin bu konudaki görüşlerinin karşılaştırılması gerekmektedir. Bu araştırma, hemşirelik birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerine göre hemşirelik imajını belirlemek amacıyla tanımlayıcı olarak gerçekleştirilmiştir.

GEREÇ VE YÖNTEM

Araştırmanın Tipi ve Yeri: Bu araştırma tanımlayıcı tipte bir araştırma olup bir üniversitenin Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik bölümü birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerine göre hemşirelik imajını belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Araştırmanın Evreni ve Örneklemi: Araştırmanın evrenini 2018- 2019 güz yarıyılında Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik Bölümü birinci ve son sınıfta öğrenim gören toplam 152 öğrenci oluşturmuştur. Örneklemeye dahil edilme kriterleri olarak eğitim ve öğretime devam etmek, verilerin toplandığı tarihlerde yüksekokulda bulunmak ve çalışmaya gönüllü olarak katılmayı kabul etmek esas alınmıştır. Bu kriterler doğrultusunda 137 (%90) öğrenci araştırma kapsamına alınmıştır.

Veri Toplama Araçları: Veriler araştırmacılar tarafından literatür doğrultusunda hazırlanan anket ve ‘Hemşirelik İmajı Ölçeği (HİÖ)’ yardımı ile toplanmıştır.

Hemşirelik İmajı Ölçeği: Ölçek, Özsoy tarafından 2000 yılında anket formu şeklinde geliştirilmiş fakat psikometrik özellikleri incelenmemiştir (13). Çınar ve Demir tarafından gerekli analizleri yapılarak ölçek haline getirilmiştir (14). Ölçek toplumun hemşirelik imajını ölçmek için bireylerin hemşirelik mesleği imajına yönelik görüşlerini

içeren 28 maddeden oluşmaktadır. “Genel Görünüm” alt boyutuna ilişkin 7 madde, “İletişim” alt boyutuna ilişkin 6 madde ve “Mesleki ve Eğitimsel Nitelikler” alt boyutuna ilişkin 15 madde bulunmaktadır. Hemşirelik imajını belirlemek için kullanılan ifadeler şöyle puanlanmıştır: “Katılıyorum” (3 puan), “Kısmen Katılıyorum” (2 puan), “Katılmıyorum” (1 puan)’dur. Bu ölçekte bulunan ters yapıdaki maddelerin veri kodlaması ve değerlendirilmesinde ters yol izlenerek “Katılıyorum” (1 puan), “Kısmen Katılıyorum” (2 puan), “Katılmıyorum” (3 puan) olarak puanlandırılmaktadır. Üç dereceli likert tipi hazırlanan bu ölçekten alınabilecek en düşük puan 28, en yüksek puan 84’tür. Toplam puanın yükselmesi hemşirelik imajının olumlu olduğunu göstermektedir (13,14).

Verilerin Toplanması: Veriler Mart-Nisan 2019 tarihinde araştırmacı tarafından sınıf ortamında toplanmıştır. Veri toplama araçları öğrencilere verilmeden önce araştırmanın amacı ve önemi öğrencilere anlatılmıştır. Veri formlarını öğrenciler kendileri doldurmuştur. Araştırmanın yapılması için gerekli izinler alınmıştır.

Verilerin analizi: Araştırmadan elde edilen veriler bilgisayar ortamında SPSS 20 programında analiz edilmiştir. Verilerin normal dağılımını analiz etmek için Kolmogorov-Smirnov testi kullanılmıştır. Tanımlayıcı verilerin analizinde sayı ve yüzdelikten yararlanılmıştır. Karşılaştırmalı verilerin analizinde t testi ve ANOVA testleri kullanılmıştır.

Araştırmanın Etik Yönü

Araştırmanın uygulanabilmesi için Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Etik Kurul’undan 03.01.2019 tarihli 10084 sayılı izin alınmıştır. Çalışmaya katılan tüm öğrencilere çalışmanın amacı ve önemi açıklanarak katılımları için gönüllülük esas alınmıştır.

BULGULAR

Araştırmadan elde edilen bulgular aşağıda verilmiştir.

Tablo 1. Öğrencilerin Tanımlayıcı Özellikleri -2019 Nevşehir

Tanımlayıcı Özellik	N	%
Cinsiyet		
Kız	107	78,1
Erkek	30	21,9
Medeni durumu		
Evli	8	5,8
Bekar	129	94,2
Yaşadığı yer		
İl merkezi	110	80,3
İlçe/köy/kasaba	27	19,7
Sınıf		
1.Sınıf	64	46,7
4.Sınıf	73	53,3
Hemşirelik tanımı		
Sağlığı iyileştirme	44	32,1
Bakım verme	31	22,6
Tedavi uygulama	28	20,5
Doktor yardımcısı	20	14,6
Diğer	14	10,2
TOPLAM	137	100

Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması 20.27 ± 1.95 dir. Öğrencilerin %78.1'i kız, %94.2'si bekâr, %80.3'ü il merkezinde yaşadığını belirtmişlerdir. Katılımcıların %53.3'ünü dördüncü sınıf öğrencileri oluşturmuştur. Öğrencilere hemşirelik tanımları sorulduğunda alınan cevapların %32.6'sı sağlığı iyileştirme şeklinde olmuştur.

Tablo 2'de öğrencilerin tanımlayıcı özelliklerine göre hemşirelik imajı ölçeğinden aldıkları puan ortalamaları yer almaktadır. Buna göre kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre hemşirelik imajı ölçeğinden aldıkları puan ortalaması daha

yüksektir ve aralarındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p < 0.05$). Bekâr öğrencilerin evli öğrencilere göre hemşirelik imajı ölçeğinden aldıkları puan daha yüksektir ve aralarındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p < 0.05$). İl merkezinde yaşayan öğrencilerin ilçe, köy veya kasabada yaşayan öğrencilere göre hemşirelik imajı ölçeğinden aldıkları puan daha yüksektir ve aralarındaki fark istatistiksel olarak ileri derecede anlamlı bulunmuştur ($p < 0.001$). Hemşireliği sağlığı iyileştirme olarak tanımlayan öğrencilerin diğer tanımları yapan öğrencilere göre hemşirelik imajı ölçeğinden aldıkları puan daha yüksektir ve aralarındaki fark istatistiksel olarak ileri derece anlamlı bulunmuştur ($p < 0.001$).

Tablo 2 Öğrencilerin cinsiyetlerine göre Hemşirelik İmajı ölçeğinden aldıkları puan dağılımı -2019 Nevşehir

Tanımlayıcı Özellik	Ölçekten Alınan Puan Ortalaması	Test İstatistiği ve p Değerleri
Cinsiyet		
Kız	69.80 ± 6.03	$t = 2.006$
Erkek	78.56 ± 6.84	$p = 0.034$
Medeni durumu		
Evli	67.44 ± 5.87	$t = 1.987$
Bekar	77.23 ± 7.01	$p = 0.001$
Yaşadığı yer		
İl merkezi	75.22 ± 6.57	$t = 2.145$
İlçe/köy/kasaba	68.99 ± 5.98	$p = 0.020$
Hemşirelik tanımı		
Sağlığı iyileştirme	79.41 ± 7.01	$F = 28.657$
Bakım verme	77.32 ± 6.78	$p = 0.001$
Tedavi uygulama	70.31 ± 6.67	
Doktor yardımcısı	53.24 ± 5.21	
Diğer	66.12 ± 6.19	

Tablo 3 Öğrencilerin Hemşirelik İmajı Ölçeğinden Aldıkları Puanın Sınıf Düzeyine Göre Dağılımı -2019 Nevşehir

Ölçek Alt Boyutları	1.Sınıf Öğrencileri Ort± SS	4.Sınıf Öğrencileri Ort± SS	Min-Max	Test İstatistiği ve p değerleri
Genel görünüm	15.26±2.01	16.03±2.65	7-18	t=4.309 p=0.023
İletişim	16.02±2.46	16.43±2.23	6-18	t=6.123 p=0.025
Mesleki ve Eğitsel Nitelikler	36.89±3.96	39.10±4.03	15-45	t=5.402 p=0.045
TOPLAM	70.17±5.97	73.56±5.12	28-84	t=3.396 p=0.016

HİÖ'den alınan toplam puan ortalaması birinci sınıf öğrencilerinde 70.17±5.97, dördüncü sınıf öğrencilerinde 73.56±5.12 olarak bulunmuştur. Ölçeğin genel görünüm alt boyutundan birinci sınıf öğrencileri 15.26±2.01, dördüncü sınıf öğrencileri 16.03±2.65 puan almıştır. Ölçeğin iletişim alt boyutundan birinci sınıf öğrencileri 16.02±2.46, dördüncü sınıf öğrencileri 16.43±2.23 puan almıştır. Ölçeğin mesleki ve eğitsel nitelikler alt boyutundan ise birinci sınıf öğrencileri 36.89±3.96, dördüncü sınıf öğrencileri 39.10±4.03 puan almıştır. Ölçeğin tüm alt boyutları ve toplamından alınan puanların birinci ve dördüncü sınıf öğrencileri arasındaki farkı istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur (p<0.05).

TARTIŞMA

Araştırmamızda hemşirelik imajı ölçek puan ortalaması birinci sınıf öğrencilerinde 70.17±5.97, dördüncü sınıf öğrencilerinde 73.56±5.12 olarak bulunmuştur. Ölçekten alınan puanlar değerlendirildiğinde; birinci ve dördüncü sınıf hemşirelik öğrencilerinin hemşirelik imajının yüksek düzeyde olduğu söylenebilir. Benzer bir çalışmada hemşirelik öğrencilerinin ölçek puanı 71.39±6.68, sağlık alanı dışındaki bölüm öğrencilerinin ise 60.97±7.38 ve aradaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Toplumun hemşirelik imajını belirlenmesine yönelik yapılan başka bir çalışmada ise ölçekten alınan toplam puan 48.57±8.51 olarak saptanmıştır (2,15).

Ölçeğin alt boyutlarına bakıldığında;

Genel görünüm alt boyutu; Ölçeğin bu alt boyutundan birinci sınıf öğrencileri 15.26±2.01, dördüncü sınıf öğrencileri 16.03±2.65 puan almıştır. Hemşirelik ve sağlık alanı dışındaki bölümlerin son sınıf öğrencilerine göre hemşirelik imajını belirlemek amacıyla yapılan bir çalışmada hemşirelik öğrencilerinin genel görünüm alt boyutundan aldıkları puan bölüm dışı öğrencilerin aldıkları puandan daha yüksek bulunmuştur (2). Hemşirelik geçmişten beri kimlik mücadelesi vermektedir. Bu mücadele esnasında, insanlar hemşireler hakkındaki bilgisini gerçek hasta hemşire ilişkisinden çok kitle iletişim araçlarından ve medyanın çizdiği hemşire imajından almaktadır. Bu açıdan medyanın sunduğu imajı değerlendirmek ve bu yönde düzenlemeler yapmak hemşirelik imajının olumlu algılanmasında önemli katkı sağlayacaktır (16).

İletişim alt boyutu; Ölçeğin bu alt boyutundan birinci sınıf öğrencileri 16.02±2.46, dördüncü sınıf öğrencileri 16.43±2.23 puan almıştır. Yapılan bir çalışmada toplumdaki bireylerin hemşirelik imajına ilişkin verilerine bakıldığında “İletişim” alt boyutu puan ortalaması 10.55±2.88 olarak bulunmuştur (15). Bu sonuç hemşirelik mesleğini tercih eden ve hemşirelik eğitimi alan bireyler için hemşirelerin iletişim özelliklerinin daha iyi algılandığını göstermektedir.

Mesleki ve eğitsel nitelikler alt boyutu; Ölçeğin bu alt boyutundan birinci sınıf öğrencileri

36.89±3.96, dördüncü sınıf öğrencileri 39.10±4.03 puan almıştır. Bu çalışmada mesleki ve eğitsel alt boyuttan yüksek puan alınmıştır. Hemşirelik öğrencilerinin mesleğe yönelik imaj algılarını değerlendirmek amacıyla yapılan başka bir çalışmada da öğrencilerin kullanılan ölçekte mesleki ve eğitim alt boyutlarından üst sınıra yakın puan aldıkları belirlenmiştir (17). Literatürde de hemşirelik eğitiminin öğrencilerdeki mesleki imajı olumlu yönde etkilediği vurgulanmaktadır (18).

Çalışmamızda dördüncü sınıf öğrencilerinin hemşirelik imajı ölçeğinden daha yüksek puan almaları hemşirelik eğitimi boyunca aldıkları eğitimle hemşirelik imajının olumlu etkilendiği söylenebilir. Bu olumlu sonucun, öğrencilerin lisans eğitimleri sürecinde hemşireliği tanımaları, anlamaları ve mesleki değerleri benimsemelerinden kaynaklandığı düşünülmektedir. Emeghebo çalışmasında (2011), öğrencilerin hemşirelik eğitimine başlarken kalıplaşmış yargılar ve yanlış hemşirelik imajıyla karşılaştıklarını ifade etmiştir (19). Bu çalışmadaki bulgular öğrencilerin başlangıçta hemşireliğe başlamak için ilham almadıklarını ve diğer alanlarda başarılı olamadıkları için hemşirelik alanını düşündüklerini ortaya koymuştur. Benzer şekilde Natan (2009), çalışmasında öğrencilerin hemşireliği saygın gördükleri ama bu bölümü üniversiteye giriş puanları düşük olduğu için tercih ettikleri belirtilmiştir (20).

Araştırmamızda erkek öğrencilerin hemşirelik imajı ölçek puanı kadın öğrencilerden daha yüksek bulunmuştur (Tablo 2). Ancak yapılan bir çalışmada ölçeğin hem mesleki ve eğitsel alt boyutu, hem iletişim alt boyutu hem de ölçek toplamında kadın öğrencilerin erkeklerden daha yüksek olduğu bulunmuştur (21). Ayrıca yapılan çalışmalarda kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre hemşireliğe daha çok isteyerek geldiği vurgulanmıştır (22,23). Ancak bu çalışmada erkek öğrencilerin hemşirelik imajı ölçeğinden kız öğrencilere göre daha yüksek puan almaları, erkek öğrencilerin hemşireliğin kadınsı imajından uzaklaştırmak için olduğu, böylece kendi saygınlık ve güçlerini arttırma eğilimlerinden kaynaklanabilir (24). Hemşireliği

sağlığı iyileştirme olarak tanımlayan öğrencilerin ölçek puanı diğer öğrencilerden daha yüksek bulunmuştur (Tablo 2). Hemşirelik imajı ile ilgili yapılan çalışmalarda hemşirelik öğrencilerinin yarısından çoğu hemşireliği, hekim yardımcısı olarak, hemşireyi enjeksiyon uygulayan kişi olarak tanımladıkları belirlenmiştir (25,26). Hemşirelik bakımının bireyin, ailenin ve toplumun sağlığının korunması, geliştirilmesi ve hasta olduğunda iyileştirilmesinde vazgeçilmez bir yeri ve önemli bir rolü olduğu bilinmektedir (21). Araştırmanın bu sonucu öğrencilerin hemşirelik mesleğini klinik ortamda uygulama fırsatı bulduklarında hastaların iyileşme sürecini hızlandırmaya katkı sağladıklarını görmelerinin mesleğe olan saygı ve mesleğe verilen değeri arttırdığını düşündürmektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Hemşirelik mesleğinin, çalışmaya katılan öğrencilerdeki imajının yüksek düzeyde olumlu olduğu, dördüncü sınıf öğrencilerinin hemşirelik imajı ölçek puanı birinci sınıf öğrencilerinin ölçek puanına göre daha yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir. Bu sonuca göre hemşirelik eğitimi sürecinde hemşirelik imajı ile ilgili olumlu gelişmeler sağlanmasına karşın hemşireliğin toplum içerisindeki imajının da geliştirilmesinin önemli olduğu vurgulanmalıdır. Ayrıca teorik ve klinik öğretimde önemli sorumlulukları olan öğretim elemanlarının öğrencilerdeki hemşirelik imajının geliştirilebilmesinde öğrencilere rol model olmaları ve mesleki imajı arttırmak için onlara danışmanlık yapmaları önerilebilir. Ayrıca benzer araştırmaların daha büyük örneklem grubunda ve üniversitenin farklı bölümlerinde öğrenim gören öğrenciler üzerinde yapılması önerilmektedir.

KAYNAKLAR

1. Emiroğlu, N. (2000). Sağlık personelinin ve toplumun hemşirelik imajı. *Hemşirelik Araştırma Dergisi*, 1, 9-18.
2. Özdelikara, A., Boğa, N. M., & Çayan, N. (2015). *Hemşirelik Öğrencilerine ve Sağlık Alanı Dışındaki Öğrencilere Göre Hemşirelik İmajı. Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 5(2), 1-5.
3. Sabancıoğulları, S. Doğan, S. (2011). *Profesyonel Kimliğin Dışa Yansıyan Boyutu: Profesyonel İmaj ve*

Hemşirelik. Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi, 8 (2): 28-37.

4. İnce S, Khorshid L. (2015). *Hemşirelik Öğrencilerinin ve Meslek Seçimini Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi. Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*. 18(3):163-71.

5. Karadağ G, Pekmezci S, Sapçı E. (2015). *Thought and Expectations Of Nursing Students Through Education And Professional. Gaziantep Med J*. 25(1):26-31.

6. Andsoy I, Güngör T, Bayburtoğlu T. (2012). *Karabük Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu Öğrencilerinin Hemşireliği Tercih Etme Nedenleri ve Mesleğin Geleceği ile İlgili Görüşleri. Balıkesir Sağlık Bilimleri Dergisi*;1(1):124-130.

7. Şirin, A., Öztürk, R., Bezci, G., Çakar, G., & Çoban, A. (2008). *Hemşirelik öğrencilerinin meslek seçimi ve mesleği uygulamaya yönelik görüşleri. Dirim Tıp Gazetesi*, 83(1), 69-75.

8. Nazik, E., & Arslan, S. (2014). *Hemşirelik mesleğinin geleceği: öğrencilerin beklentileri. Bozok Tıp Dergisi*, 4(1), 33-40.

9. Karadağ, A. (2002). *Meslek olarak hemşirelik. Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 5(2), 55-62

10. Aştı Atabek, T., & Karadağ, A. (2019). *Hemşirelik esasları, hemşirelik bilim ve sanatı 1. İstanbul: Akademi Yayınları.*

11. Fletcher, K. (2007). *Image: changing how women nurses think about themselves. Literature review. Journal of Advanced Nursing*, 58(3), 207-215.

12. Tzeng, H. M. (2004). *Nurses' self-assessment of their nursing competencies, job demands and job performance in the Taiwan hospital system. International journal of nursing studies*, 41(5), 487-496.

13. Özsoy, S. A. (2000). *Toplumda hemşirelik imajının belirlenmesi. Ege Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 16(2-3), 1-19.

14. Çınar, Ş., & Demir, Y. (2009). *Toplumdaki Hemşirelik İmajı: Bir Ölçek Geliştirme Çalışması. Journal of Anatolia Nursing and Health Sciences*, 12(2).

15. Çelik, A. S., Pasinlioğlu, T., Kocabeyoğlu, T., & Çetin, S. (2013). *Hemşirelik Mesleğinin Toplumdaki İmajının Belirlenmesi. Florence Nightingale Hemşirelik Dergisi*, 21(3), 147-153.

16. Gök, A. U. (2008). *Hemşirelerin Mesleklerini Bırakma Nedenlerinin İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.*

17. Kızılcık-Özkan, Z., Ünver, S., Avcıbaşı, İ. M., Semerci, R., & Yıldız-Fındık, Ü. (2017). *Bir grup hemşirelik öğrencisinin mesleğe yönelik imaj algısı. Hemşirelikte Araştırma Geliştirme Dergisi*, 19(1), 38-47.

18. Kızgüt, S., & Ergöl, Ş. (2011). *Sağlık yüksekokulu öğrencilerinin hemşireliği algılayışı hemşirelik rollerine ve hemşireliğin geleceğine bakışı. Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi* 2011;14(2):10-5.

19. Emeghebo, L. (2012). *The image of nursing as perceived by nurses. Nurse education today*, 32(6), e49-e53.

20. Natan, M. B. (2009). *Effects of nursing education on the image of nursing as a profession in Israel. International journal of nursing education scholarship*, 6(1).

21. Baykara Mat, S.T. (2016) *Birinci Basamak Sağlık Hizmetlerinden Yararlananların Hemşirelik İmajına İlişkin Algıları, İstanbul Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.*

22. Özveren, H. Gülnar, E. ve Özden, D. (2017). *Hemşirelik öğrencilerinin meslek seçimini etkileyen faktörlerin belirlenmesi. Turkish Journal of Clinics and Laboratory*, 8(2), 52-64.

23. Natan, M. B. ve Becker, F. (2010). *Israelis'percieved motivation for choosing a nursing career. Nurse Educ Today*, 30, 308-313

24. Zamanzadeh, V., Azadim, A., Valizadeh, L., Keogh, B., Monadi, M., & Negarandeh, R. (2013). *Choosing and remaining in nursing: Iranian male nurses' perspectives. Contemporary nurse*, 45(2), 220-227.

25. Özpancar, N., Aydın, N., & Akansel, N. (2008.) *Hemşirelik 1. Sınıf Öğrencilerinin Hemşirelik Mesleği İle İlgili Görüşlerinin Belirlenmesi. Cumhuriyet Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 12(3):9-17.

26. Tan M, Şentürk S, Yuncu S, Yıldız Ö. (2007). *Üniversite Öğrencilerinin Hemşireliğe Bakış Açılıarı. Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*.10(1):22-29.